

SỨC MẠNH MỀM CỦA ẤN ĐỘ VÀ TÁC ĐỘNG TỚI QUAN HỆ VIỆT NAM - ẤN ĐỘ TRONG BỐI CẢNH MỚI

NGÔ XUÂN BÌNH*

Tóm tắt: Hiện nay, sức mạnh mềm góp phần rất lớn trong việc gia tăng vị thế và mở rộng ảnh hưởng đến các quốc gia khác. Ấn Độ là quốc gia đang phát triển có nhiều tiềm năng về sức mạnh mềm như nền văn minh phát triển rực rỡ với nền văn hóa, tôn giáo và triết học xuất hiện sớm, có ảnh hưởng sâu rộng và lâu đời từ thời cổ đại và quy mô dân số khổng lồ. Không chỉ vậy, Ấn Độ còn là một nước dân chủ, không liên kết, có chính sách ngoại giao dung hòa, hữu nghị trong các vấn đề quốc tế, có tư tưởng bất bạo động, khoan dung điển hình. Theo thời gian, Ấn Độ ngày càng chứng tỏ là một quốc gia sử dụng quyền lực mềm vươn xa ra toàn cầu với những phương thức khác nhau. Bài viết này bước đầu tìm hiểu sức mạnh mềm của Ấn Độ qua các thời kỳ, từ đó phân tích tác động tới quan hệ Việt Nam - Ấn Độ trong bối cảnh mới.

Từ khóa: Ấn Độ; Việt Nam; sức mạnh mềm; quan hệ Việt Nam - Ấn Độ.

Abstract: Soft power plays a crucial role in strengthening a nation's position and impacts to other nations. India is a developing country with great potential of soft power due to its early civilization, sizable population and its extensive historical, philosophical and cultural impacts to neighboring countries. India is also a democratic country with harmonious foreign policy and anti-violence ideology. Over time, India has proved its ability to extend its soft power to all over the world through various means. This article reviewed India's soft power throughout history and its impacts to the Vietnam - India relationship in the new context.

Keywords: India; Vietnam; soft power; influence.

Ngày nhận bài: 30/9/2018; Ngày sửa bài: 10/10/2018; Ngày duyệt đăng bài: 29/12/2018.

1. Quan điểm của Ấn Độ về sức mạnh mềm và chính sách triển khai sức mạnh mềm

Vào thời Cổ và Trung đại, quyền lực mềm của Ấn Độ chính là nền văn hóa, tôn giáo và triết học ury việt. Ấn Độ có nền văn minh Ấn Hà phát triển rực rỡ cách đây khoảng 5.000 năm, là nơi khởi sinh của Ấn Độ giáo (Hindu), Phật giáo, đạo Jaina và đạo Sikh. Trong đó ảnh hưởng của tôn giáo lớn nhất thế giới là Hindu đã giúp Ấn Độ tự miêu tả về mình như một đất nước hòa bình, nhân ái và khoan dung. Phật giáo cũng khởi nguồn từ Ấn Độ trong khoảng thế kỷ thứ 5 trước công nguyên và đã lan truyền tới các nước châu Á, ảnh hưởng sâu đậm đến các nước trong khu vực.

Thời kỳ cận đại, sau khi giành độc lập vào năm 1947, quan điểm của Ấn Độ về vị trí của mình trên trường quốc tế được xác định dựa trên quan điểm của hai vị lãnh tụ lớn là M.Gandhi và J.Nehru. Với tư tưởng bất bạo động phản ánh qua phương pháp bất bạo động và bất hợp tác, Gandhi đã lãnh đạo thành công phong trào đấu tranh giành độc lập cho Ấn Độ từ thực dân Anh. Với J. Nehru là một trong những người sáng lập Phong trào không liên kết, ông chủ trương giải quyết các vấn đề tranh chấp quốc tế thông qua thương lượng hòa bình. Ấn Độ triển khai

* PGS.TS. Đại học Hòa Bình; Bài báo này được tài trợ bởi Quỹ Phát triển khoa học và công nghệ NAFOSTED, số 502. 02-2018.300.

thực hiện vai trò lãnh đạo bằng cách chủ trương tìm kiếm hòa bình cho thế giới, không dùng bạo lực trong quan hệ quốc tế, chống chiến tranh hạt nhân, tiến tới giải trừ quân bị, xóa bỏ chủ nghĩa thực dân, chủ nghĩa phân biệt chủng tộc. Chính sách không liên kết của Ấn Độ đã mang lại uy tín lớn lao cho đất nước này, đồng thời góp phần làm dịu tình hình căng thẳng trên thế giới, củng cố hòa bình và hợp tác giữa các nước. Thời kỳ *Phong trào Không liên kết* (NAM) phát triển rực rỡ những năm 1950 và đầu 1960 tạo ra thời kỳ hoàng kim về ảnh hưởng của Ấn Độ trên toàn thế giới. Ấn Độ duy trì được vai trò và vị trí của mình mà không có nhiều quyền lực cứng. Quyền lực này bắt nguồn từ di sản của phong trào đấu tranh đòi độc lập của M.Gandhi, từ một hiến pháp dân chủ và các thể chế, báo chí tự do, nền tư pháp độc lập, từ một xã hội dân sự sôi động, chủ nghĩa thế tục và đa nguyên¹. Như vậy, Thuyết đấu tranh bất bạo động và Phong trào không liên kết, Thánh Gandhi và cụ Thủ tướng Nehru đã tạo dựng được vai trò quốc tế cho Ấn Độ dựa trên những uy tín đạo đức và sự hỗ trợ cho các nước đang phát triển. Ấn Độ luôn cố gắng theo đuổi vai trò lãnh đạo dựa vào sức mạnh mềm lý tưởng cùng các hoạt động ngoại giao.

Khi quyền lực mềm đang thực sự trở thành một động lực không thể thiếu để nâng cao vị thế và ảnh hưởng của các quốc gia trên thế giới, Chính phủ Ấn Độ từ lâu đã lưu tâm đến việc tận dụng các lợi thế về văn hóa truyền thống của mình để nâng cao quyền lực mềm. Chính quyền Ấn Độ nhận thức sâu sắc rằng, với một nền văn hóa truyền thống vô cùng sâu sắc, Ấn Độ có rất nhiều lợi thế để thực hiện các chiến dịch ngoại giao văn hóa.

Cụ Thủ tướng Manmohan Singh cho rằng, để nâng tầm ảnh hưởng và khẳng định vai trò quan trọng của mình trên thế

giới, Ấn Độ cần phải đặc biệt chú trọng đến ngành công nghiệp phim ảnh, nhất là Bollywood². Vào năm 2009, Bộ phim *Triệu phú khu ổ chuột* đã làm nên điều kì diệu của điện ảnh Ấn Độ và trở thành niềm tự hào của người dân châu Á khi giành được 8 giải thưởng Oscar trên đề cử 10 giải. Trong phim Bollywood, các hình ảnh về các nghi lễ, lễ hội lớn ở Ấn Độ, hoặc nghệ thuật ca hát, nhảy múa góp phần quảng bá nét văn hóa truyền thống của Ấn Độ.

Chính sách về quyền lực mềm của Ấn Độ đã thay đổi đáng kể từ khi ông Modi trở thành Thủ tướng Ấn Độ. Các nguồn giá trị sức mạnh mềm của Ấn Độ vốn được coi là vốn quý quốc gia được Thủ tướng Modi ưu tiên phát huy mạnh mẽ cùng với việc tìm cách tăng cường vị thế quốc tế của Ấn Độ. Sự khác biệt cơ bản giữa chính quyền Modi so với các chính quyền tiền nhiệm thể hiện ở chỗ: chính quyền Modi thực sự đặt quyền lực mềm dưới sự chi phối và phát triển của chính phủ thay vì để cho quyền lực này lan tỏa một cách tự do dưới sự hỗ trợ của những cá nhân, tổ chức phi chính phủ như trước đây. Hơn nữa, nếu các chính phủ tiền nhiệm chỉ chú trọng đến các yếu tố văn hóa truyền thống thì mặc dù, các chính phủ trước đây cũng đã sử dụng sức mạnh mềm làm công cụ hỗ trợ chính sách đối ngoại, tuy nhiên phần lớn các lãnh đạo trước Modi dù có nhiều nỗ lực nhưng tất cả đều thiếu một cách tiếp

¹ Prashant Kumar Singh (2017), "Triển khai quyền lực mềm của Ấn Độ ở Đông Á: Triển vọng và thực tiễn", Kỷ yếu Hội thảo quốc tế: Sức mạnh mềm Ấn Độ, Sức mạnh mềm Việt Nam trong bối cảnh khu vực hóa, toàn cầu hóa", tháng 12/2017, Hà Nội.

² Phạm Quang Minh, Hồ Thị Diễm Thanh (2017), "Góp phần nhận diện sức mạnh mềm của Ấn Độ", Kỷ yếu Hội thảo quốc tế: Sức mạnh mềm Ấn Độ, Sức mạnh mềm Việt Nam trong bối cảnh khu vực hóa, toàn cầu hóa", tháng 12/2017, Hà Nội.

cận phù hợp để có thể phát huy hết hiệu quả thực sự³. Dưới thời Thủ tướng Nehru, Ấn Độ theo đuổi chính sách “tách rời chủ động” (active dissociation policy) đối với cộng đồng Ấn kiều⁴, theo đó chính quyền trong nước sẽ không can thiệp khi người di cư Ấn ở nước ngoài và cộng đồng Ấn kiều không thể mong đợi quê nhà Ấn Độ đấu tranh cho quyền lợi của họ. Sau thời Nehru, Chính phủ Ấn Độ đã dần đánh giá cao vai trò của cộng đồng Ấn kiều đối với sự phát triển của đất nước, nhưng chính sách về Ấn kiều nhìn chung vẫn tương đối mờ nhạt và chưa đạt được hiệu quả như mong muốn. Chính phủ Modi tập trung nhiều hơn vào các vấn đề không thuộc phạm trù văn hóa như: hỗ trợ kinh tế, cứu trợ thiên tai, tiếp cận với cộng đồng Ấn kiều... Thậm chí, chính sách đối với cộng đồng Ấn kiều đã trở thành một trong những nội dung cơ bản và được đánh giá cao nhất của học thuyết Modi.

2. Triển khai sức mạnh mềm và tác động tới quan hệ Việt Nam - Ấn Độ

Chính sách *quyền lực mềm* của Ấn Độ dưới thời Thủ tướng Modi tập trung vào ba phương diện chính: chủ động thực hiện trách nhiệm toàn cầu; phát huy vai trò của cộng đồng Ấn kiều và phát triển ngoại giao văn hóa.

Thực hiện trách nhiệm toàn cầu

Với hình ảnh một đất nước Ấn Độ ôn hòa, khoan dung, trong sáng vốn là một phần do di sản của các vị lãnh đạo kiệt xuất nổi tiếng cả trong và ngoài nước, Ấn Độ có nhiều lợi thế trong việc đảm nhận những “trách nhiệm toàn cầu”. Ấn Độ với nền kinh tế, khoa học - kỹ thuật phát triển đang dần nổi lên như một quốc gia cung cấp các khoản viện trợ cho các nước có nhu cầu, cũng như trở thành nước đi đầu trong ứng phó với nhiều cuộc khủng hoảng, hay ứng phó với các thách thức an ninh phi truyền thống.

Trong bối cảnh mới, các thách thức về an ninh tiếp tục diễn biến phức tạp, nhất là các thách thức an ninh phi truyền thống. Trong khuôn khổ hợp tác với ASEAN, Việt

Nam và Ấn Độ tăng cường hợp tác trong nhiều lĩnh vực khác nhau về an ninh, trong đó có tăng cường an ninh mạng, ứng phó với khủng bố, bạo lực cực đoan, tội phạm xuyên quốc gia, biến đổi khí hậu... Ấn Độ là một trong những nước hỗ trợ tích cực nhất cho ASEAN về thu hẹp khoảng cách phát triển, phát triển nguồn nhân lực, đào tạo về công nghệ thông tin, y tế, dược phẩm, ứng phó với biến đổi khí hậu và giảm thiểu thiên tai, cũng như thúc đẩy giao lưu hiểu biết giữa người dân hai khu vực thông qua nhiều chương trình trao đổi định kỳ. Cụ thể, trong lĩnh vực quản lý thảm họa và hỗ trợ nhân đạo, Ấn Độ thiết lập quan hệ đối tác với Trung tâm Điều phối ASEAN về Hỗ trợ nhân đạo về Quản lý thiên tai (Trung tâm AHA) trong việc thực hiện Tuyên bố ASEAN về Một ASEAN, Một Ứng phó: ASEAN ứng phó chung với thiên tai trong và ngoài khu vực. Ấn Độ cũng hỗ trợ ASEAN thực hiện các biện pháp chiến lược trong *Kế hoạch tổng thể Cộng đồng Văn hóa xã hội ASEAN (ASCC) 2025*, các ưu tiên của Hội nghị Quan chức cao cấp ASEAN về Môi trường (ASOEN) và Kế hoạch hoạt động của Nhóm công tác ASEAN về Biến đổi khí hậu (AWGCC) giai đoạn 2016 - 2025. Hợp tác trong công tác bảo tồn và quản lý đa dạng sinh học, Ấn Độ hỗ trợ hoạt động của Trung tâm Đa dạng sinh học ASEAN (ACB) thông qua trao đổi kiến thức và kinh nghiệm, tiến hành các hoạt động nghiên cứu chung và chương trình xây dựng năng lực nhằm giải quyết tình trạng biến mất của đa dạng sinh học và suy thoái hệ sinh thái⁵.

³ Trần Nam Tiến (2017), “Sức mạnh mềm trong chính sách đối ngoại của Ấn Độ thời kỳ Narendra Modi”, Kỷ yếu hội thảo quốc tế: Sức mạnh mềm Ấn Độ, Sức mạnh mềm Việt Nam trong bối cảnh khu vực hóa, toàn cầu hóa”, tháng 12/2017, Hà Nội.

⁴ Sreeram Chaulia, *Modi Doctrine: The Foreign Policy of India's Prime Minister*, Fobooksbury India, 2016.

⁵ Delhi Declaration of the ASEAN-India Commemorative Summit to mark the 25th Anniversary of ASEAN-India Dialogue Relations.

Đối với những thách thức an ninh phi truyền thống, không quân và hải quân Ấn Độ đã nổi lên như những lực lượng chủ chốt trong các vùng xung đột. Tháng 10/2016, Hải quân nhân dân Việt Nam và Hải quân Ấn Độ đã ký được thỏa thuận kỹ thuật về chia sẻ thông tin hàng hải phi quân sự; Trung tâm gìn giữ hòa bình hai nước đã ký chương trình hợp tác. Gần đây nhất, trong tháng 3/2018, hải quân Ấn Độ cùng ba tàu Sahyadri, Shakti và Kamorta đã có chuyến thăm chính thức tới thành phố cảng Đà Nẵng. Tàu chiến Ấn Độ đã nhiều lần đến thăm hữu nghị Đà Nẵng và diễn tập phi quân sự với Hải quân Việt Nam, trong đó có nhiều cuộc diễn tập cứu hộ. Trong các cuộc gặp giữa hai nước, lực lượng sĩ quan, thủy thủ của Ấn Độ đã trao đổi kinh nghiệm về phát hiện ô nhiễm môi trường trên biển; giới thiệu trang bị phòng chống ô nhiễm môi trường và luyện tập tìm kiếm cứu nạn trên biển với cảnh sát biển Việt Nam.

Trong lĩnh vực đào tạo, hàng năm Ấn Độ duy trì các học bổng ngắn hạn và dài hạn trong khuôn khổ Chương trình Hỗ trợ kinh tế, kỹ thuật (ITEC), Chương trình trao đổi văn hóa (CEP), Hợp tác sông Mekong - Sông Hằng (MGC) cho sinh viên Việt Nam học tập tại Ấn Độ trên các lĩnh vực như nông nghiệp, tin học, tiếng Anh và cả những lĩnh vực công nghệ cao như hạt nhân, viễn thám. Mỗi năm, chính phủ Ấn Độ đều dành 110 suất học bổng cho Việt Nam. Chính phủ Ấn Độ bắt đầu dành các học bổng trong khuôn khổ Chương trình Hỗ trợ kinh tế, kỹ thuật (ITEC) cho Việt Nam từ năm 1996. Từ năm 2012, Ấn Độ đã công bố sẽ tăng số học bổng ITEC cho Việt Nam từ 75 lên 150 suất, đưa Việt Nam trở thành nước được hưởng nhiều suất học bổng ITEC nhất trong số các nước đang phát triển⁶. Ngoài ra, Ấn Độ còn trao đổi với Giáo hội Phật giáo Việt Nam các suất học bổng

đặc biệt hàng năm đào tạo sau đại học về Phật học và học Tiếng Phạn tại Ấn Độ.

Phát huy vai trò của cộng đồng Ấn kiều
Dưới thời Thủ tướng Modi, chính sách về Ấn kiều đã mở rộng đến cấp độ chưa từng có trước đây. Cộng đồng Ấn kiều đóng vai trò quan trọng với sự phát triển kinh tế của cả Ấn Độ và nước này đang mong muốn khai thác hiệu quả các nguồn lực này.

Modi nhận ra tiềm năng chưa được khai thác của mạng lưới cộng đồng người Ấn kiều lớn của Ấn Độ (khoảng 30 triệu người)⁷ và đã nỗ lực hết sức để kết nối cộng đồng này. Trong buổi phát biểu tại Madison Square Garden năm 2014 tại thành phố New York, ông kêu gọi người Mỹ gốc Ấn có tiềm lực tài chính tốt tham gia vào quá trình tăng trưởng của Ấn Độ và phục vụ cho đất mẹ Ấn Độ. Tương tự, ông cũng kêu gọi người Ấn Độ ở Nhật Bản và Australia tham gia vào tiến trình này. Sự đặc biệt của Modi là, khác với những chính trị gia khác dùng tiếng Anh, ông sử dụng tiếng Hindi trong các bài phát biểu trước cộng đồng Ấn kiều. Ông đã thành công trong việc quảng bá hình ảnh quốc gia Ấn Độ thông qua ngôn ngữ và tái khẳng định vị thế quyền lực của Ấn Độ⁸. Đầu năm 2017, tại lễ kỷ niệm Pravasi Bharatiya Divas để vinh danh cộng đồng Ấn kiều tại nước ngoài, Thủ tướng Ấn

⁶ Nguyễn Văn Lan, "Từ chính sách Hành động phía Đông của Ấn Độ, nhìn lại quan hệ hợp tác Việt Nam - Ấn Độ 45 năm qua", Kỷ yếu Hội thảo Khoa học Quốc tế: Việt Nam - Ấn Độ: 45 năm Quan hệ ngoại giao và 10 năm Đối tác chiến lược, Nxb. Lý luận Chính trị, Hà Nội, tr.118.

⁷ PM Modi's speech at inauguration of 14th Pravasi Bhartiya Divas in Bengaluru, Karnataka

⁸ Swaroopa Lahiri (2017), "Soft power - a major tool in Modi's Foreign Policy kit", Journal of South Asian Studies, Vol 05(01), pp. 39 - 47.

Độ Narendra Modi đã phát biểu: “Chúng tôi đang biến chảy máu chất xám thành lợi ích từ chất xám”⁹, tái khẳng định Ấn Độ sẽ tập trung vào việc phát huy vai trò của cộng đồng Ấn kiều như là nguồn cung ứng sức mạnh mềm và chuyên môn cao ngay cả khi không trở về Ấn Độ.

Tính đến tháng 9/2017, có khoảng 2900 người Ấn sinh sống tại Việt Nam¹⁰, chủ yếu tập trung tại Thành phố Hồ Chí Minh và các tỉnh phía Nam. Các gia đình Ấn Độ, những người di cư đã hội nhập vào xã hội Việt Nam và chủ yếu tham gia buôn bán nhỏ, làm việc với tư cách chuyên gia.

Phòng kinh doanh Ấn Độ (Incham) tại Việt Nam cũng đóng một vai trò tích cực trong việc triển khai thực hiện sức mạnh mềm của Ấn Độ và thúc đẩy hợp tác trong lĩnh vực đầu tư giữa doanh nghiệp Ấn Độ - Việt Nam. Incham là một tổ chức phi lợi nhuận được thành lập từ năm 1999 có trụ sở tại Thành phố Hồ Chí Minh không chỉ là đầu mối kết nối cộng đồng người Ấn ở Việt Nam mà còn nhằm thúc đẩy quan hệ kinh doanh giữa Ấn Độ và Việt Nam. Incham Việt Nam cũng tổ chức nhiều diễn đàn xúc tiến đầu tư, hỗ trợ các doanh nghiệp Ấn Độ tìm kiếm cơ hội đầu tư tại Việt Nam. Incham cũng hỗ trợ về cơ sở pháp lý cho các doanh nghiệp thành viên của mình để thúc đẩy lợi ích kinh doanh và trong một số trường hợp cũng đại diện cho doanh nghiệp Ấn Độ trước chính phủ Việt Nam.

Incham Việt Nam cũng có liên kết chặt chẽ với Đại sứ quán Ấn Độ tại Việt Nam. Incham Việt Nam cũng dựa trên thực trạng trong quan hệ song phương Việt Nam - Ấn Độ và tình hình thị trường Việt Nam để hoạch định những trọng tâm đầu tư trong từng thời điểm, mở ra hướng đi hiệu quả hơn cho các doanh nghiệp Ấn Độ. Cộng đồng Ấn Độ ở Việt Nam có địa vị kinh tế tốt. Phòng kinh doanh Ấn Độ xuất bản một bản tin hàng tháng về các hoạt động của cộng đồng Ấn Độ tại Việt Nam và các sự kiện lớn ở Ấn Độ bao gồm các sáng kiến kinh tế trong tháng¹¹.

Ngoại giao văn hóa

Quá trình triển khai ngoại giao văn hóa với tư cách là quyền lực mềm của Ấn Độ từ đầu thế kỷ XXI đến nay bao gồm: (1) Xuất khẩu sản phẩm điện ảnh Bollywood; (2) Khôi phục và truyền bá các giá trị Phật giáo; (3) Phổ biến nghệ thuật Yoga.

Với mối liên kết chặt chẽ về văn hóa và tôn giáo giữa Ấn Độ và Việt Nam, dựa trên mối quan hệ gần gũi với các vương triều trong lịch sử và ảnh hưởng của triết học Phật giáo đến cuộc đấu tranh chống xâm lược dưới chế độ thực dân, người Ấn Độ do đó dễ chấp nhận và được người Việt Nam xác định là đối tác truyền thống. Do mối quan hệ chính trị chặt chẽ giữa Ấn Độ và Việt Nam được nuôi dưỡng từ thời Thủ tướng Jawaharlal Nehru và Chủ tịch Hồ Chí Minh, cả hai nước đã phát triển mối quan hệ chặt chẽ cùng chung vận mệnh... Những điều này đã làm sâu sắc hơn mối quan hệ liên kết giữa nhân dân hai nước. Từ “quan hệ đối tác chiến lược” năm 2007 đến “quan hệ đối tác chiến lược toàn diện” năm 2016, hai nước đã xây dựng được sự hợp tác chặt chẽ.

Hơn nữa, tiến bộ của Ấn Độ trong những năm gần đây trong lĩnh vực phần mềm máy tính và công nghệ thông tin và những thành tựu như cuộc *Cách mạng Xanh* và *Cách mạng Trắng* đã giúp nâng cao hình ảnh Ấn Độ. Hệ thống giáo dục và phim ảnh của Ấn Độ cũng được đánh giá cao và góp phần quảng bá hình ảnh, đất nước con người Ấn Độ tại Việt Nam. Năm 2015, lần đầu tiên Liên hoan phim Ấn Độ (IFF) được tổ chức tại ba thành phố của Việt Nam (Đà Nẵng, Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh), trình chiếu các bộ phim

⁹ Như chú thích 3.

¹⁰ India Vietnam Relations, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Bilateral_Relations_Website_Sept_17_.pdf, truy cập ngày 21/07/2018.

¹¹ Website chính thức của Incham Vietnam, <http://www.incham.vn/>, truy cập ngày 20/07/2018.

tiếng Hindi với phụ đề Tiếng Việt. Ngoài ra, cũng trong năm 2015, Hội thảo về “Hợp tác trong lĩnh vực làm phim và vai trò trong xúc tiến du lịch” đã được tổ chức tại Hà Nội với sự tham dự của 11 nhà sản xuất/đạo diễn phim đến từ Ấn Độ¹². Tháng 11/2016, Ấn Độ là một trong những nước đổi tác trong Liên hoan phim Quốc tế Hà Nội đã trình chiếu 4 bộ phim Ấn Độ. Trong sự kiện này, một Hội nghị bàn tròn về điện ảnh Ấn Độ cũng đã được tổ chức.

Năm 2017, Đại sứ quán Ấn Độ khai trương *Trung tâm Văn hóa Ấn Độ* tại Hà Nội. Trung tâm góp phần quảng bá hình ảnh đất nước, con người Ấn Độ tới nhân dân Việt Nam, qua đó thúc đẩy giao lưu văn hóa, phát triển du lịch. Thông qua Trung tâm này, nhân dân Việt Nam có hội tìm hiểu các loại hình nghệ thuật, ca múa nhạc dân tộc, Yoga cùng nhiều loại hình nghệ thuật khác của Ấn Độ. Ngoài ra, sự kiện những ngày Lễ hội Phật giáo Ấn Độ tại Việt Nam (từ 16 - 19/03/2017) do Giáo hội Phật giáo Việt Nam, kết hợp với Hội Hữu nghị Việt Nam - Ấn Độ và Đại sứ quán Ấn Độ tại Hà Nội tổ chức, tại chùa Tây Phương, Vĩnh Phúc có ý nghĩa vô cùng quan trọng. Sự kiện đã làm sống dậy những kết nối về văn hóa, tâm linh giữa Việt Nam và Ấn Độ thông qua Phật giáo.

Thông qua các chính sách và các hoạt động ngoại giao, Thủ tướng Narendra Modi đã nỗ lực không ngừng để mang đến thế giới hình ảnh về một đất nước Ấn Độ - mang tầm quốc tế cũng như cố gắng tái khẳng định thương hiệu Ấn Độ với một truyền thống về triết học và tôn giáo lâu đời thông qua các chính sách đối ngoại. Với mục đích này, Yoga trở thành phương tiện nhằm thúc đẩy hình ảnh về một nhà lãnh đạo tinh thần mang tính toàn cầu¹³. Vào tháng 9/2014, Thủ tướng Modi đã phát biểu rằng “Yoga là một món quà của Ấn Độ cho thế giới” và ông đã thực hiện thành công cuộc vận động nhằm đưa ngày 21 tháng 6 trở thành ngày Quốc tế Yoga¹⁴. Ngày Quốc

tế Yoga lần đầu tiên được Ấn Độ tổ chức vào ngày 21 tháng 6 năm 2015 tại phố Rajpath thuộc thủ đô New Delhi. Tại Việt Nam, ngày quốc tế Yoga cũng được tổ chức bắt đầu từ năm 2015 và trở thành sự kiện thường niên do Đại sứ quán Ấn Độ tại Hà Nội, phối hợp cùng Bộ Ngoại giao, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch. Trong 3 năm qua, sự kiện ngày Quốc tế Yoga tại Việt Nam đã thu hút sự tham gia của gần 20.000 người dân Việt Nam¹⁵. Năm 2018, năm thứ 4 liên tiếp ngày hội Yoga được tổ chức tại Việt Nam với quy mô trên khắp 11 tỉnh thành, đặc biệt hai thành phố Hà Nội và Hồ Chí Minh có khoảng 2000 người tham dự¹⁶.

Kết luận

Tóm lại, các công cụ sức mạnh mềm ngày nay là ngoại giao, kiều dân, nguồn tài nguyên văn hóa, giáo dục, giá trị chính trị của dân chủ và các nguồn lực tinh thần đang được Ấn Độ tận dụng để chuyển đổi

¹² Như chú thích 6.

¹³ David Frawley (2018), “India’s Soft Power and Cultural Diplomacy: The role of Yoga and Dharmic Traditions”, Workshop on India’s Foreign Policy, Ministry of External Affairs, Government of India, 29th January, 2018.

¹⁴ Peter Martin (2015), Yoga Diplomacy Narendra Modi’s Soft Power Strategy, Foreign Affairs.

¹⁵ Mai Lâm (2018), Ngày Quốc tế Yoga lần thứ 4 sẽ được tổ chức tại 11 tỉnh, thành của Việt Nam, <http://thoibaotaichinhvietnam.vn/pages/xa-hoi/2018-06-11/ngay-quoc-te-yoga-lan-thu-4-se-duoc-to-chuc-tai-11-tinh-thanh-cua-viet-nam-58560.aspx>, truy cập ngày 21/07/2018.

¹⁶ Hoàng Hà (2018), Gần 1500 người tham gia đồng diễn ngày hội quốc tế Yoga tại Việt Nam, <http://dantri.com.vn/doi-song/gan-1500-nguoi-tham-gia-dong-dien-ngay-hoi-quoc-te-yoga-tai-viet-nam-20180618071809295.htm> và Bảo Vinh (2018), 500 người tham dự Ngày Quốc tế Yoga tại TP.HCM, <https://thanhnien.vn/the-gioi/500-nguoi-tham-du-ngay-quoc-te-yoga-tai-tphcm-976210.html>, truy cập ngày 21/07/2018.

sức mạnh mềm trở thành năng lực tiềm tàng và chiến lược, đạt được mục tiêu chính sách. Trong bối cảnh mới, với những chính sách mới của thủ tướng Modi, Ấn Độ đang triển khai nhiều liên kết về văn hóa với Việt Nam, cũng như thúc đẩy các kết nối thương mại, cơ sở hạ tầng, hợp tác an ninh phi truyền thống. Việc triển khai quyền lực mềm của Ấn Độ ở Việt Nam trong bối cảnh cùng thời điểm tăng cường chính sách *Hành động hướng Đông* đã tạo ra nhiều cơ hội hợp tác cho Việt Nam và Ấn Độ cả ở phương diện song phương và trong khuôn khổ với các nước ASEAN.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Peter Martin (2015), *Yoga Diplomacy Narendra Modi's Soft Power Strategy*, Foreign Affairs.
2. Mai Lâm (2018), *Ngày Quốc tế Yoga lần thứ 4 sẽ được tổ chức tại 11 tỉnh, thành của Việt Nam*, <http://thoibaotaichinhvietnam.vn/pages/xa-hoi/2018-06-11/ngay-quoc-te-yoga-lan-thu-4-se-duoc-to-chuc-tai-11-tinh-thanh-cua-viet-nam-58560.aspx>, truy cập ngày 21/07/2018.
3. Hoàng Hà (2018), *Gần 1500 người tham gia đồng diễn ngày hội quốc tế Yoga tại Việt Nam*, <http://dantri.com.vn/doi-song/gan-1500-nguoi-tham-gia-dong-dien-ngay-hoi-quoc-te-yoga-tai-viet-nam-20180618071809295.htm> và Bảo Vinh (2018), *500 người tham dự Ngày Quốc tế Yoga tại TP.HCM*, <https://thanhnien.vn/the-gioi/500-nguoi-tham-du-ngay-quoc-te-yoga-tai-tphcm-976210.html>, truy cập ngày 21/07/2018.
4. David Frawley (2018), "India's Soft Power and Cultural Diplomacy: The role of Yoga and Dharmic Traditions", *Workshop on India's Foreign Policy, Ministry of External Affairs, Government of India, 29th January, 2018*.
5. Website chính thức của InCham Vietnam, <http://www.incham.vn/>, truy cập ngày 20/07/2018.
6. Swaroopa Lahiri (2017), "Soft power - a major tool in Modi's Foreign Policy kit", *Journal of South Asian Studies*, Vol 05(01).
7. *India - Vietnam Relations*, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Bilateral_Relations_Website_Sept_17_.pdf, truy cập ngày 21/07/2018.
8. Nguyễn Văn Lan, "Từ chính sách Hành động phía Đông của Ấn Độ, nhìn lại quan hệ hợp tác Việt Nam - Ấn Độ 45 năm qua", *Kỷ yếu Hội thảo Khoa học Quốc tế: Việt Nam - Ấn Độ: 45 năm Quan hệ ngoại giao và 10 năm Đối tác chiến lược*, Nxb. Lý luận Chính trị, Hà Nội.
9. PM Modi's speech at inauguration of 14th Pravasi Bhartiya Divas in Bengaluru, Karnataka.
10. Delhi Declaration of the ASEAN-India Commemorative Summit to mark the 25th Anniversary of ASEAN-India Dialogue Relations.
11. Prashant Kumar Singh (2017), "Triển khai quyền lực mềm của Ấn Độ ở Đông Á: Triển vọng và thực tiễn", *Kỷ yếu hội thảo quốc tế, Sức mạnh mềm Ấn Độ, Sức mạnh mềm Việt Nam trong bối cảnh khu vực hóa, toàn cầu hóa*, Tháng 12/2017, Hà Nội.
12. Phạm Quang Minh, Hồ Thị Diễm Thanh (2017), "Góp phần nhận diện sức mạnh mềm của Ấn Độ", *Kỷ yếu Hội thảo quốc tế, Sức mạnh mềm Ấn Độ, Sức mạnh mềm Việt Nam trong bối cảnh khu vực hóa, toàn cầu hóa*, Tháng 12/2017, Hà Nội.
13. Trần Nam Tiến (2017), "Sức mạnh mềm trong chính sách đối ngoại của Ấn Độ thời kỳ Narendra Modi", *Kỷ yếu Hội thảo quốc tế: Sức mạnh mềm Ấn Độ, Sức mạnh mềm Việt Nam trong bối cảnh khu vực hóa, toàn cầu hóa*, Tháng 12/2017, Hà Nội.
14. Sreeram Chaulia, *Modi Doctrine: The Foreign Policy of India's Prime Minister*, Bloomsbury India, 2016.